

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 15. maaliskuuta 2022
(OR. en)**

7101/22

CCG 15

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6500/22 ADD 1 CCG 7

Asia: Neuvoston päätelmät vientiluotoista

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (talous- ja rahoitusasiat) 3855. istunnossaan 15. maaliskuuta 2022 hyväksymät päätelmät vientiluotoista.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

I Johdanto ja yleiset toteamukset

1. KOROSTAA, että julkisesti tuetut vientiluotot¹ ovat keskeinen keino saavuttaa Euroopan unionin (EU) ja sen jäsenvaltioiden ensisijaiset poliittiset tavoitteet. Tällaisiin tavoitteisiin kuuluu vahvan teollisen Euroopan rakentaminen varmistuen samalla siirtyminen alhaisiin kasvihuonekaasujen päästöihin. Tarkemmin sanottuna julkisesti tuetut vientiluotot ovat olennaisen tärkeitä Euroopan teollisuuden maailmanlaajuiselle kilpailukyvyille, koska ne tukevat eurooppalaisia yrityksiä kilpailussa sopimuksista ja hankkeista ulkomailla ja luovat siten työpaikkoja ja kasvua kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, hyödyttäen myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Maailmanlaajuisesti tasapuolisten toimintaedellytysten takaaminen edistää julkisesti tuettujen vientiluottojen teollisen yhteistyön lisäämistä ja uusien keskeisten alojen nopeampaa kehittämistä. Lisäksi niillä varmistetaan paremmat maailmanlaajuiset yhteydet. Julkisesti tuetut vientiluotot ovat myös olennaisen tärkeitä, jotta EU:n jäsenvaltiot voivat rahoittaa vihreää siirtymää ja tukea ympäristön kannalta kestäviä hankkeita.

¹ "Julkisesti tuetuilla vientiluotoilla" tarkoitetaan tekstissä vientiluottoja, jotka kuuluvat OECD:n julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan järjestelyn soveltamisalaan.

2. KOROSTAA, että julkisesti tuettuja vientiluottoja, jotka ovat osoittautuneet hyödyllisiksi EU:n vientikilpailukyvyn tukemisessa, tarjoavat EU:n jäsenvaltiot ja vientiluottolaitokset. Julkisesti tuettuihin vientiluottoihin kohdistuu kuitenkin paineita maailmantaloudessa tapahtuvien nopeiden muutosten ja monenvälisessä kehityksessä ilmenevien jännitteiden vuoksi. Lisäksi EU:n jäsenvaltioiden myöntämiä julkisesti tuettuja vientiluottoja säännellään tiukasti erityisesti OECD:n julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevalla järjestelyllä, jäljempänä 'OECD:n järjestely', sekä asetuksella (EU) N:o 1233/2011. Näitä sääntöjä ei ole nykyaikaistettu riittävästi, kun otetaan huomioon globaalien arvoketjujen kehitys ja OECD:n ulkopuolisten maiden synnyttämä kansainvälinen kilpailu. PANEE MERKILLE, että vaikka OECD:n järjestelyä koskevissa neuvotteluissa on jatkuvasti edistytty, ne eivät edelleenkään pysy muuttuvien talous- ja ilmasto-olosuhteiden edellyttämässä vauhdissa.
3. TOTEAA, että EU:n vientiluottolaitokset (ECA) tekevät tiivistä yhteistyötä yksityisten markkinoiden kanssa ja pyrkivät lisäämään sekä keskinäistä yhteistyötä EU:ssa että yhteistyötä muiden EU:ssa toimivien investointeihin ja kehitykseen suunnattavan rahoitustuen tarjoajien kanssa omien tavoitteidensa ja toimeksiantojensa mukaisesti.
4. TUNNUSTAA julkisesti tuettujen vientiluottojen merkityksen, edistettäessä ja tuettaessa investointien siirtymistä ilmastoneutraaleihin ja ilmastomuutoksen kestäviin hankkeisiin; PALAUTTAA MIELEEN 5. lokakuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät ilmastorahoituksesta, joissa neuvosto kehottaa "vientiluottolaitoksia, jotka eivät ole vielä tehneet niin, asettamaan kunnianhimoiset määräajat Pariisin mukauttamisstrategioiden hyväksymiselle ennen COP26-kokousta ja lisäämään ilmastorahoitusta, myös yksityiseltä sektorilta". PITÄÄ TÄRKEÄNÄ, että sääntöjä muutetaan mahdollisimman pian, jos julkisesti tuettujen vientiluottojen vaikutus vihreään siirtymään halutaan varmistaa.

5. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE, että tietoisuus julkisesti tuetuista vientiluotoista lisääntyy vähitellen EU:ssa ja että uusien haasteiden ratkaisemisessa on edistytty muun muassa lisäämällä taloudellisia toimia koronaviruspandemiaan vastaamiseksi².
6. KANNATTAA toimintasuunnitelmaa, jonka Export Finance Lab Think Tank³ laati heinäkuussa 2020 julkista vientirahoitusta käsittelevän valkoisen kirjan pohjalta. ON YHTÄ MIELTÄ kolmesta toimintalinjasta ja toimintasuosituksesta, jotka koskevat seuraavia jatkotoimia: julkisen talouden vientiä, kauppaa ja investointeja koskevan yhdenmukaisen EU-strategian suunnitteleminen; johtavan aseman ottaminen ja keskeisten julkisen rahoituksen tarjoajien osallistaminen julkista vientirahoitusta koskeviin globaaleihin sääntöihin; erityisesti vientirahoitukselle suunniteltavan strategian laatiminen, jolla tuetaan pääoman käyttöönottoa vihreää siirtymää varten. ILMAISEE halukkuutensa pyrkiä näihin kolmeen ensisijaiseen tavoitteeseen.
7. KOROSTAA, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi siksi oltava edelläkävijöitä julkisesti tuettujen vientiluottojen mukauttamisessa näihin muuttuviin haasteisiin vastaamiseksi.

II EU:n ilmastopöytäkirja ja vientirahoitus

8. TUNNUSTAA julkisesti tuettujen vientiluottojen merkityksen edistettäessä ja tuettaessa investointien siirtymistä ilmastoneutraaleihin ja ilmastomuutoksen kestäviin hankkeisiin. TOTEAA, että vientiluottopolitiikkaa on mukautettava vastaavasti pyrittäessä rajoittamaan maapallon keskilämpötilan nousu 1,5 celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon verrattuna. KOROSTAA, että tällaisessa vientipolitiikan mukauttamisessa yhdistettäisiin toimenpiteitä, joilla lopetetaan vaiheittain tuki fossiilisten polttoaineiden energia-alan hankkeille 11 ja 12 kohdan mukaisesti, kannustetaan lisäämään tukea ympäristön kannalta kestäville hankkeille ja lisäävät avoimuutta edistymisen seuraamiseksi.

² Ks. liite: "Vuosikertomus 2021 EU:n vientirahoitusjärjestelmän kehityksestä".

³ ExFi Labin jäsenenä on asiantuntijoita Alankomaista, Belgiasta, Italiasta, Itävalasta, Ranskasta, Ruotsista, Saksasta, Slovakiasta, Suomesta, Tanskasta, Euroopan komissiosta ja EU:n neuvostosta.

9. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE lokakuussa 2021 aikaansaadun kauan odotetun sopimuksen, jolla lopetetaan OECD:n järjestelyn mukainen vientiluottotuki päästövähennystekniikoita hyödyntämättömille hiilipohjaisille voimalaitoksille.
10. PANEE MERKILLE uusimman tieteellisen näytön ilmastonmuutoksesta, muun muassa YK:n hallitustenvälisen ilmastopaneelin (IPCC) päätelmät ja Kansainvälisen energiajärjestön Net Zero by 2050 -raportin päätelmät, joissa korostetaan selkeästi tarvetta hillitä hiilen lisäksi myös muiden fossiilisten polttoaineiden käyttöä.
11. KEHOTTA komissiota käynnistämään keskustelun OECD:n järjestelyn osallistujien kanssa ja pyrkimään sopimukseen julkisesti tuettujen vientiluottojen lopettamisesta energia-alan hankkeilta, jotka hyödyntävät fossiilisia polttoaineita – hiilen lisäksi myös öljyä tai maakaasua – lukuun ottamatta rajattuja ja selkeästi määriteltyjä olosuhteita, joissa hankkeet ovat yhdenmukaisia 1,5 celsiusasteen tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa.
12. ILMOITTAA OECD:n tasolla asiasta käytyjen keskustelujen tuloksia odottaessa, että jäsenvaltiot aikovat tämän mukaisesti määrittää vuoden 2023 loppuun mennessä kansallisissa politiikoissaan omat tieteelliseen näyttöön perustuvat määräaikansa julkisesti tuettujen vientiluottojen lopettamiseksi fossiilisiin polttoaineisiin liittyviltä energia-alan hankkeilta eli hankkeilta⁴, lukuun ottamatta rajoitettuja ja selkeästi määriteltyjä hankkeita, jotka ovat yhdenmukaisia 1,5 celsiusasteen tavoitteen ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden kanssa.
13. KEHOTTA sisällyttämään yhteisen kannan pohjalta OECD:n järjestelyyn ainakin väliaikaisesti ympäristön kannalta kestäviä hankkeita edistäviä rahoitusmekanismeja, kuten pienempiä ennakkomaksuja, pidempiä eräntymisaikoja tai erityisiä riskiperusteisia mukautuksia vakuutusmaksuihin; KATSOO kestäviä investointeja koskevan EU:n luokitusjärjestelmän olevan tällä hetkellä sovellettavissa asianmukaisena vertailuarvona ympäristön kannalta kestävien hankkeiden määrittämisessä.

⁴ Hankkeet, jotka koskevat hiilen, raakaöljyn ja maakaasun etsintää, tuotantoa, kuljetusta, varastointia, jalostusta ja jakelua sekä päästövähennystekniikoita hyödyntämättömiä hiilipohjaisia voimalaitoksia.

14. TOTEAA jäsenvaltioiden olevan halukkaita täydentämään asetuksen (EU) N:o 1233/2011 liitteen I mukaista vuosittaista raportointiaan komissiolle julkisesti tuettujen vientiluottotoimiensa ilmaston suojeluun tähtäävällä uudelleentarkastelulla, joka toteutetaan aloittain vuoden 2023 loppuun mennessä määriteltävien yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

III Maailmanlaajuisesti tasapuoliset toimintaedellytykset ja OECD:n järjestelyn nykyaikaistaminen.

15. PALAUTTAA MIELEEN, että OECD tarjoaa foorumin vientiluottojen rahoituskurin ylläpitämiselle, kehittämiselle ja seurannalle, jotka on määritelty OECD:n järjestelyssä ja WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen puitteissa. OECD:n järjestelyssä määrätään edullisimmista rahoitusehdoista, joita osallistujat voivat tarjota julkisesti tuettuja vientiluottoja myöntäessään.
16. ARVIOI, että OECD:n järjestelyyn kohdistuu yhä enemmän haasteita sellaisten OECD:n ulkopuolisten maiden tarjoaman rahoituksen vuoksi, joita järjestely ei sido. TOTEAA, että OECD:n järjestelyn ulkopuolinen kilpailu on lisääntymässä ja se on haaste paitsi EU:lle ja sen jäsenvaltioille myös OECD:lle itselleen. PITÄÄ VALITETTAVANA, että useiden vuosien neuvotteluista huolimatta kansainvälinen vientiluottotyöryhmä ei ole kyennyt sopimaan laajemmista yhteisistä rahoitussäännöistä julkisesti tuettujen vientiluottojen osalta ja että neuvottelut on keskeytetty odotettaessa yhteisymmärrystä tällaisten sääntöjen keskeisistä osatekijöistä.
17. ON TYYTYVÄINEN osallistujien väliseen uuteen tahtotilaan, jolla edistetään OECD:n järjestelyn nykyaikaistamista. PALAUTTAA MIELEEN OECD:n järjestelyn nykyaikaistamista koskevan yhteisen kehiksen, josta osallistujat sopivat lokakuussa 2020, ja KANNATTAA meneillään olevaa työtä nykyaikaistamisen painopisteistä.

18. KOROSTAA EU:n pyrkimystä edistää OECD:n järjestelyn nykyaikaistamisprosessia, jotta julkisesti tuettuja vientiluottoja koskeva vanhentunut kehys ei koidu sille esteeksi. KOROSTAA EU:n etujen mukaisena seikkana sitä, että nykyaikaistaminen, josta osallistajat aloittivat keskustelut vuonna 2019, tuottaa pian todellisia tuloksia.
19. TOTEAA nykyaikaistamista odottaessa jäsenvaltioiden olevan halukkaita käyttämään kaikkia OECD:n järjestelyn oikeudellisen kehyksen puitteissa käytettävissä olevia keinoja parantaakseen kilpailukykyään. Vaikka jäsenvaltiot ovat edelleen tiiviisti sitoutuneita OECD:n järjestelyn nykyaikaistamisprosessiin, ne ovat halukkaita käyttämään OECD:n järjestelyn vastaavuuslauseketta ja siten etsimään keinoja parantaa yhteistyötä sekä lisätä avoimuutta niin jäsenvaltioiden kesken kuin OECD:n järjestelyn osallistujien välillä vastatessaan muiden kuin osallistuvien maiden kilpaileviin tarjouksiin.
20. ILMAISEE halukkuutensa tarkastella mahdollisuuksia keskittyä uudelleen Euroopan strategiaan ja teollisiin etuihin ja parhaaseen tapaan palvella niitä itsenäisesti, jos osallistujien edistyminen nykyaikaistamisessa ei ole tyydyttävää.

IV Vientiluottoja koskeva EU:n strategia

21. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE komission 18. helmikuuta 2021 antaman kauppapolitiikan uudelleentarkastelua koskevan tiedonannon, jossa komissio "tutkii vaihtoehtoja EU:n vientiluottostrategiaa varten", kuten EU:n vientiluottojärjestelyä ja EU:n rahoitusvälineiden koordinoinnin tehostamista.
22. ILMAISEE tukensa sille, että tässä yhteydessä analysoidaan mahdollisuutta tehostaa koordinointia ja ottaa käyttöön EU:n vientiluottojärjestely, joka täydentää kansallisia vientiluottojärjestelyjä, kehitysapua ja investointitukia sekä kansallisella että EU:n tasolla ja erityisesti NDICI – Globaali Eurooppa -välineen puitteissa. PANEE MERKILLE, että komission työ EU:n rahoitusvälineiden koordinoinnin tehostamiseksi etenee, ja kehottaa edistymään siinä nopeasti tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
23. PITÄÄ MYÖNTEISENÄ Euroopan komission teettämää toteutettavuustutkimusta EU:n vientiluottostrategiasta; KATSOO, että tämä toteutettavuustutkimus tarjoaa tilaisuuden tehdä kattavan diagnoosin EU:n viejien tarpeista ja mahdollisten EU:n tason toimien arvosta; PANEE MERKILLE, että jäsenvaltiot ja asiaankuuluvat sidosryhmät osallistuvat diagnoosivaiheeseen ja politiikkatoimien suunnitteluun.
24. KOROSTAA, että mahdollisten EU:n välineiden suunnittelussa on keskityttävä markkinoiden toimintapuutteisiin ja instituutioiden puutteisiin sekä mahdollisiin arvokkaisiin synergioihin EU:n julkisen tuen myöntämisen toimintaympäristössä; KEHOTTA komissiota tunnistamaan tällaiset puutteet tarkastelemalla sekä vientiluottoja että kehitysrahoitusvälineitä.

25. KIINNITTÄÄ HUOMIOTA kansallisten vientiluottolaitosten erilaisiin riskinottovalmiuksiin ja siihen, miten niitä voitaisiin parantaa esimerkiksi riskinjaolla jälleenvakuutussopimusten kautta, sekä liikepankkien keinoihin vähentää riskejä tietyille aloille tai maille kauppaan vaikuttavaa luottoa annettaessa.
26. PALAUTTAA MIELEEN 12. heinäkuuta 2021 annetut neuvoston päätelmät maailmanlaajuisesti yhteenliitetystä Euroopasta, joissa korostettiin, että EU:n on noudatettava geostrategista ja globaalia lähestymistapaa. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE 1. joulukuuta 2021 annetun komission tiedonannon "The Global Gateway". KIINNITTÄÄ HUOMIOTA kansallisten vientiluottolaitosten kokemuksiin ja keskeiseen rooliin yksityisen pääoman ja sidosryhmien mobilisoinnissa, jota tarvitaan EU:n Global Gateway -strategian onnistuneeseen täytäntöönpanoon.
-